

JEDNOTA AKO PREDPOKLAD ZACHOVANIA ZÁKLADNÝCH ATRIBÚTOV CIRKVI SVÄTOSTI, APOŠTOLSKOSTI, VŠEOBECNOSTI A NÁSLEDKY JEJ NARUŠENIA

Na Cirkev hľadáme z dvoch strán, vnútornej a vonkajšej. Ich rozlíšenie je pre jej pochopenie veľmi dôležité. Z vnútornej strany je Cirkev duchovným organizmom, „Kristovým Telom“¹, ktoré predstavuje jednotu vo Svätom Duchu všetkých tých veriacich v Krista, ktorí svoj život žijú podľa Evanjelia a učenia svätých otcov. Najviditeľnejším znakom svedčiacim, že tu je Cirkev, je láska, o ktorej Kristus povedal: „Podľa toho všetci spoznajú, že ste moji učeníci, ak budete mať lásku jedni k druhým“². Svedčí o príslušnosti človeka k Cirkvi. Kde niet lásky, tam niet Krista, niet Boha, nie je skutočná viera, a nie je ani Cirkev.

Zvonku je Cirkev spoločenstvo majúce svoju štruktúru, hierarchiu. Členmi toho spoločenstva sú všetci pokrstení, od neho neodlúčení, vyznávajúci (nepopierajúci) jedinú vieru, prikázania, tajiny, kánony, nezávisle od stupňa ich presvedčenia a charakteru ich života. Preto, vonkajšia príslušnosť človeka k Cirkvi, akúkoľvek pozíciu by v nej zastával, ešte nesvedčí o tom, že ten daný človek je naozaj kresťanom a členom Cirkvi.

JEDNOTA CIRKVI A HRIECH ĽUDSKÉHO DELENIA

Pravoslávna Cirkev je pravá Kristova Cirkev, založená samotným Pánom, našim Spasiteľom. Cirkev utvorená a naplnená Svätým Duchom, o ktorej samotný Spasiteľ povedal: „vybudujem svoju Cirkev, a pekelné brány ju nepremôžu“³. Je jedna, svätá, katolícka a apoštolská, „stĺp a opora pravdy“⁴. Kde je Cirkev, tam je Boží Duch, a kde je Boží Duch, tam je Cirkev, a všetka blahodať, napísal svätý Irenej Lyonský.

V priebehu storočí bolo Kristove prikázanie jednoty opakovane porušované. V priebehu celej kresťanskej histórie sa od Cirkvi oddeľovali nie len jednotliví kresťania, ale aj celé kresťanské spoločenstva.

Omyly a herézy sú následkom egoistického presvedčenia o svojej výnimočnosti, neomylnosti, hodnote a oddelovania sa. Akýkoľvek rozkol a schizma viac-menej privádzajú k odpadnutiu od Cirkvi. Delenie, aj keď prebieha nie z vieroučných dôvodov, je narušením učenia o Cirkvi, a v konečnom dôsledku privádza k prekrúteniu viery.

Z dôvodu narušenia prikázania jednoty, čo spôsobilo historickú tragédiu schizmy, sa rozdelení kresťania miesto príkladu jednoty v láske podľa vzoru Svätej Trojice stali zdrojom pokušenia. Rozdelenie kresťanov je otvorenou, krvácajúcou ranou na Kristovom Tele.

Základnou pravdou kresťanskej viery a fundamentom života Pravoslávnej cirkvi je zákon lásky a pokoja, bez zachovania ktorého, hocktorá miestna cirkev prestáva byť Cirkvou. Lebo tam, kde niet lásky, nie je úprimné prianie, nie je úprimná snaha, riešiť všetky vznikajúce problémy cestou spoločného bratského posúdenia, prejednávania, prediskutovania, niet ani pokoja, ani pravdy, t.j. Boha. Písal o tom apoštol Pavol: „ved' Boh nie je Bohom neporiadku, ale pokoja. Tak je vo všetkých cirkvách u svätých“⁵.

---

¹ Ef 1, 23.

² Jn 13, 35.

³ Mt 16, 18.

⁴ 1Tim 3, 15.

⁵ 1Kor 14, 33.

Pyšné vzdorovanie pravde o bratstve v Kristovi nesie znaky deštruktívnej činnosti. Podobné veci sa už v dejinách kresťanstva stali. Kde zvíťazili, prevládli vládyčtivosť, panovačnosť a pýcha, ostala len maska cirkvi bez Svätého Ducha. Lebo, ako to písal apoštol Peter: „*všetci, podriad'ujte sa jedni druhým, odejte sa do pokory, lebo Boh sa pyšným protiví, ale pokorným dáva blahodat'*“⁶. Čo to znamená? Znamená to, že daná miestna cirkev stráca Svätého Ducha, a tým platnosť všetkých tajín, najmä Eucharistie (Prijímania).

Také správanie môže mať tragické následky pre celé pravoslávie. Miestne pravoslávne cirkvi dobre vedia, že jedinou hlavou Cirkvi je Kristus, ktorý umyjúc nohy svojim učeníkom ukázal, že nikto z nich nesmie vládnuť nad druhými. Povedal: „*Ked' som vám teda ja, Pán a Učiteľ, umyl nohy, aj vy máte jeden druhému umývať nohy*“⁷.

O DUCHOVNEJ JEDNOTE CIRKVI

Apoštol Pavol v prvom liste korinským píše: „*Prosím vás, bratia, menom nášho Pána Ježiša Krista, aby ste všetci hovorili jedno, a neboli medzi vami roztržky, ale aby ste boli zjednotení v tom istom duchu a rovnakom zmýšľaní*“⁸.

Jednota v duchu je neviditeľný zväzok všetkých údov jednej Cirkvi, zväzok lásky. Tá jednota je darovaná Svätým Duchom. „*Ved' my všetci sme boli pokrstení jedným Duchom v jedno telo, a všetci sme napojení jedným Duchom*“⁹, píše Pavol v tom istom liste.

Jednota v zmýšľaní, t.j. učení, je celostným prijatím biblického zjavenia, správne chápaného, neporušeného.

O zachovávaní dvoch strán cirkevnej jednoty v duchu a učení sa Písmo zmieňuje často, prísne a kategoricky. „*Prosím vás, usilujte sa zachovať jednotu Ducha vo zväzku pokoja*“¹⁰, vyzýva Pavol. „*Každý, kto zachádza ďalej a neostáva v Kristovom učení, nemá Boha*“¹¹, píše Ján Teológ. Je zrejmé, že pre apoštolov tie otázky mali principiálny charakter. Stoja za nimi dané duchovné zákony.

Svätý Ján Zlatoústý vykladajúc verš, o ktorom hovoríme, poznamenáva: „*Stáva sa aj to, že pri súhlase v zmýšľaní nie je aj súhlas v duchu, napríklad, keď my, majúci tu istú vieru, nie sme medzi sebou zjednotení láskou*“. O pravdivosti týchto slov sa presvedčame v každodennom živote. Mnohí ľudia, formálne vyznávajúci tu istú, rovnakú kresťanskú vieru, sa dostávajú do konfliktov, dokonca medzi sebou bojujú. Viera je ta istá ale jednoty niet. Dokonca, nejde si nevšimnúť, že človek, ktorý verí ako my, spolu s nami prijíma z jednej Čaše, keď sa s nim stýkame chápeme, že nie sme toho istého ducha. Presne tak môžu uvažovať aj iní o nás. Stáva sa to preto, že my všetci nedovoľujeme viere pôsobiť hlboko v našom srdci. Často, nad vieru kladieme tie alebo iné naše presvedčenia, presnejšie omyly, napr. politické, alebo, našu vieru ovplyvňujú, riadia tie najobyčajnejšie ľudské vášne.

Spomeňme si na udalosť z Evanjelia, keď apoštoli chceli spáliť samaritánsku obec len preto, že jej obyvatelia nechceli Ježiša prijať, lebo chcel ísť do Jeruzalema. Spasiteľ vtedy povedal:

---

⁶ 1Pet 5, 5.

⁷ Jn 13, 14.

⁸ 1Kor 1, 10.

⁹ 1Kor 12, 13.

¹⁰ Ef 4, 1-3.

¹¹ 2Jn 1, 9.

„Neviete, čieho ducha ste“¹². Prečo apoštoli počuli tie slová? Lebo vtedy viera neriadila ich, ale vášne riadili ich vieru. Pôsobili v súlade so svojimi pozemskými predstavami. Vtedy ešte nežili Božím Duchom ale duchom tohto sveta. Bol potrebný zázrak 50-nice, aby v ich videní sveta, v ich duchu nastala radikálna zmena. A preto sa deň 50-nice považuje za deň narodenia Cirkvi. Ak by sa kresťanská cirkev budovala na duchu tohto sveta, dávno by bola zničená.

Preto si musíme dávať pozor, akého ducha je naša viera. Môžeme pravoslávne učenie poznať do bodky, milovať bohoslužby, čítať Písmo, pristupovať k tajinám ale duchom zhnit'. Hnilých kresťanov je veľa. Z času na čas tá hniloba vychádza na povrch cez rany prenasledovaní, keď nám Pán, ako chirurg púšťa krv, presnejšie, Božím dopustením si ju púšťame sami navzájom. Neskôr sa ta infikovaná krv znovu hromadí a kresťania namiesto duchovnej, príjemnej vône, začínajú páchnuť.

Ako sa môžeme pred tým zahŕňaním ducha brániť? Je ťažké nájsť pravidla, ktoré by nám garantovali bezpečie. Duchovné poškodenie človeka je veľkým tajomstvom: „Kto vidí svoje poblúdenia?“¹³. Tajomstvo nezákonnosti vedie do hĺbky ľudského srdca a tam sa pred našim povrchným pohľadom stráca. Kdesi na samom dne duše sa uskutočňuje odstúpenie od Krista. Táto hrozná vec sa uskutočňuje tak tajomne, že sám človek to nemusí postrehnúť a celý život sa klamať, mysliať si, že je vzorný kresťan a veľmi miluje Boha. Môže ním byť ktokoľvek, laik, mních, duchovný, či biskup. Namiesto evanjeliového prikázania “zapri sám seba, miluj Boha, bližneho“ človek miluje seba, Boha a bližneho odmieta, mení sa na obielený hrob, plný kostí a všelijakej nečistoty. Každým takým jednotlivým prípadom trpí cirkevná jednota.

Pravoslávie je jednota, a dnes, ako naša, tak aj ostatné miestne cirkvi musia v sebe poraziť to pokušenie, ktoré odmietol, odvrhol Kristus v púšti, keď diablovej odpovedal: „Pánovi, svojmu Bohu sa budeš klaňať a Jemu jedinému budeš slúžiť“¹⁴.

Nech nám Kristus, ktorý pozná všetky tajomstvá nášho srdca, do našej duše dá ten správny cit pri najdôležitejšom a najťažšom výbere – výbere ducha života a ducha viery. Nech nám náš výber do života prinesie najhlavnejšiu jednotu, jednotu v duchu a zmýšľaní, jednotu s Bohom a bližnými.

Motto:

Duch si vytvára formy. Akú duchovnosť človek alebo spoločnosť má, také sú aj vonkajšie plody ich života. Hľa, jednoduchá pravda a kľúč k tajomstvu paradoxu našej civilizácie.

Pramene:

1. ОСИПОВ, А.И.: Тайнство крещения, Издательство Московской Патриархии, Москва 2019.
2. <https://mospat.ru/ru/documents/87573-edinstvo-tserkvi-i-grekh-chelovecheskikh-razdeleniy/>
3. <https://pravlife.org/ru/content/o-duhovnom-edinstve-cerkvi>
4. <https://alexey-osipov.ru/books-and-publications/stati/spasitelnyy-golos-tserkvi>

---

¹² Lk 9, 55.

¹³ Ž 18(19), 13.

¹⁴ Mt 4, 10.